

**המרצים הפגינו
למען הדמוקרטיה**
עמ' 3

זו הדרך

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 6 / 8 בפברואר 2023

שביתה כללית עכשיו

פעילי ואוש נגד הכיבוש בהפגנה נגד שלטון הימין שנערכה במוצ"ש, 4.2 בירושלים (צילום: זו הדרך)

הציבורי שעוררה, נאלצה הקואליציה הימנית (לכאורה, הכל יכולה), "לדחות" את סגירת תאגיד השידור הציבורי "כאן" (ר' עמ' 5). במקביל, המחאה האזרחית נגד ממשלת נתניהו-סמוטריץ' פוקדת עוד ועוד ישובים (ר' עמ' 3 ו-10).

המורים בתיכונים קיימו השבוע (5.1) שביתה אזהרה בת יום, המרצים הבכירים החלו לנקוט עיצומים, והוכרזו סכסוכי עבודה בקרב עובדי המדינה, הרופאים, הסייעות, המרצים, הסגל הזוטא ועוד. כעת, מצפה מהם משרד האוצר להמתין עד לסיום המו"מ מול ההסתדרות בדבר השגת הסכם מסגרת. אך ארגונים אלה כלל לא תלויים בהסתדרות, וכבר המתינו שנים לחידוש ההסכמים. הם אינם מוכנים לחכות עוד.

האוצר דבק בעמדותיו הניאו-ליברליות, ולכן דרישותיו מהמרצים, מהמורים התיכוניים ומעובדי המדינה יהיו דומות לאלה שהשיג במסגרת ההסכם שחתם אשתקד עם המורים בבתי הספר היסודיים: גמישות רבה יותר בפיטורים, חוזים אישיים, תוספת שכר ל"מקצועות במחסור" ו"תגמול על מצוינות". יו"ר ארגון המורים, רן ארז, דורש שכר התחלתי של 12 אלף שקל עבור מורה מתחיל, זאת לעומת 9,000 שקל שהשיגה ההסתדרות המורים.

במצב הקיים, נראית ההתנגשות בין ממשלת הימין לציבור העובדים בלתי נמנעת, והצעת הממשלה לאסור את זכות השביתה מוסיפה שמן למדורה. שביתה כללית, בה ישתתפו כלל ארגוני העובדים, היא הנשק היעיל ביותר ברשות מעמד העובדים. שביתה כזו תתחשב בכל הדרישות הסקטוראליות באיגודים השונים, תסכל את החוק לאיסור שביתות ותחנך את ממשלת הימין ותומכיה ההולכים ומצטמצמים. שביתה כללית תשרת את המטרות הכלכליות המיידיות של העובדים ואת המטרה הפוליטית ארוכת-הטווח: למגר את שלטון הימין.

על רקע התגברות הקולות הקוראים לשביתה כללית ביום שני הקרוב (13.2), הביעו ארגוני העובדים התנגדות חריפה להצעת החוק שהגיש יו"ר ועדת החוקה, ח"כ שמחה רוטמן (הציונות הדתית), להגבלת זכות השביתה. רוטמן, הפועל בשירות פטרונו שר האוצר בצלאל סמוטריץ', הגיש את ההצעה ערב חידושם של הסכמי שכר רבים. השר חיכה להזדמנות ופעל במקביל להעברת הסמכות להגבלת השביתות מבית הדין לעבודה לכנסת. בסביבתו של רוטמן טענו כי הגיש את ההצעה עקב פניות עובדים שהתלוננו על ש"מחייבים אותם לשבות" נגד ההפיכה המשטרית של ממשלת הימין הקיצונית.

בצעד נדיר, פרסמו ההסתדרות הכללית, ההסתדרות המורים וכוח לעובדים גילויי דעת בהם התנגדו לניסיון החיסול של העבודה המאורגנת בישראל. אין זה מקרה כי אותו רוטמן מקדם גם את "הרפורמה במערכת המשפט" בשירות פטרונו השני נתניהו. הכפפת מערכת המשפט לשלטון הימין הניאו-ליברלי והגזעני באה יחד עם הפגיעה בארגוני העובדים - שני התנאים הכרחיים לקידום הפשיזציה בישראל.

לפי שעה, ולמרות שורה ארוכה של סכסוכי עבודה שהוכרזו במחאה על הניסיון לבתר את משרדי הממשלה, ממשיך יו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד לסרב לפעול בשום צורה. כפי שמסר ל"ידיעות אחרונות" (13.1), "יש לי הרבה מאוד הערכה לראש הממשלה. ההפגנות נגד הממשלה הן פוליטיות, וההסתדרות לא נוקטת עמדה במאבק פוליטי". הכל לא טוב ולא יפה, כי אותו ראש ממשלה הוא-הוא הנהנה העיקרי מהגבלת חופש השביתה. זאת, שעה שמגזרים רבים כבר מוכנים להשתמש בנשק השביתה נגד שלטון.

היקף סכסוכי העבודה במשק מתרחב. בעקבות הזעם

המשטרה עם ההון, והמפונים ישלמו את החשבון

"חברת אלעד ישראל מגורים, הנמצאת בשליטת היזם יצחק תשובה, תובעת ממפוני גבעת עמל ב' פיצוי כספי עבור השימוש בשירותם של יותר מ-1,000 שוטרים אשר פינו את עשר המשפחות האחרונות מבתייהן ב-2021. החברה תובעת הגדלה של קרן החוב בתיק ההוצאה לפועל נגד המפונים ל-1.2 מיליון שקל בגין 'הוצאות משטרת ישראל שסייעה בביצוע הליך הפינוי'."

קים לגזיאל, "דה מרקר", 30.1

דברים בשם אומרם**איראן זה כאן מזמן**

"הדילמה של אירופה בהגדרת משמרות המהפכה ארגון טרור עלולה לפגוע דווקא בישראל. אם יחליט האיחוד האירופי להוסיף את הארגון לרשימת הטרור ולהרחיב את ההגדרה, עלולים צה"ל ושב"כ למצוא עצמם מול אישומים חמורים. הרחבת הגדרת הטרור עשויה לכלול גם פגיעה בזכויות אדם ומכירת נשק לאויביה של בריסל."

צבי בראל, "הארץ", 24.1

איילת שקד: בושם הפשיזם וריח הכסף

"1.7 מיליון שקל בתמורה ל-60%: תנאי ההעסקה של שרת הפנים לשעבר איילת שקד בקרדן נדל"ן."

יובל ניסני, "גלובס", 30.1

גזענים למען רוצחים בתמיכה אמריקאית

"תחקיר משותף של 'שומרים' וסוכנות הידיעות אי.פי. חושף כי עמותה ישראלית תומכת כלכלית ברוצח ראש הממשלה יצחק רבין, ברוצח משפחת דוואבשה הפלסטינית, ברוצח הנערה שירה בנקי וביהודים אחרים שהורשעו בפשיעה לאומנית – כעת היא מגייסת תרומות בארצות הברית. התורמים האמריקאים זכאים לקזז מתשלומי מס ההכנסה שלהם חלק מכספי התרומות שלהם. פירוש הדבר הוא שהציבור האמריקאי מסבסד בעקיפין את רוחותם של הרוצחים. שם העמותה המגייסת את התרומות 'שלום אסירי', והיא הוקמה בשנת 2020. אך גיוס התרומות שלה החל לפחות שנתיים קודם לכן, במסגרת עמותה בשם 'כולנו עם אסירי ציון'. את רישום העמותה ביצע עורך הדין חנמאל דורפמן, יד ימינו של יו"ר עוצמה יהודית והשר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, ומי שניהל מטעמו את המשא ומתן הקואליציוני לכניסה לממשלה."

אורי בלאו וטיה גולדנברג, "שומרים", 24.1

הסיפור המוזר של ח"כ שגם היה ד"ר ואיננו עוד

"היכן מתגורר סגן יו"ר הכנסת ניסים ואטורי? תלוי מתי ואת מי שואלים, אך התשובה קריטית. הוא התמודד בפריימריז הליכוד כחבר מושב בגולן, ונותר שוב ושוב מחוץ לכנסת. בפעם האחרונה הצהיר כי עבר להתגורר בקצרין, התברג במיקום גבוה יותר ברשימה בזכות שריון והגיע למליאה. בחודש נובמבר האחרון, שבוע לאחר תוצאות הבחירות, ביקר ח"כ ואטורי שוב במשרד הפנים, שינה את כתובתו בחזרה למושב אלוני הבשן ושב הביתה. מנחם בגין אמר פעם כי אין שואלים ג'נטלמן היכן היה כלילה. היום בליכוד, איש כבר לא שואל היכן הוא מתגורר."

יוסי מזרחי וגיא רוזן, "חדשות 12", 23.1

ספר ההדרכה הפשיסטי

"כך נראה ספר ההדרכה הפשיסטי: ראשית מטפלים במערכת המשפט, שנית בתקשורת, בהמשך בארגוני זכויות האדם, באופוזיציה הפוליטית ולסוף באיגודים המקצועיים. לא בכדי ציין שר המשפטים יאיר לוין בכנסת כי זהו רק 'השלב הראשון' ברפורמה אותה הוא מתכוון להשלים עד חג החירות, למרבה האירוניה."

יוסי ורטור, "הארץ", 27.1

מכתבים למערכת**תביעת השתקה נגד עיר עמים**

באחרונה הגישה העמותה אלעד תביעת דיבה נגד עיר עמים ונגד ארגונים נוספים ופעילים חברתיים. זאת, בעקבות פעילות העמותה למנוע את השתלטותה של אלעד, בחסות המדינה, על גיא בן הינום. הם פעלו לדחוק את התושבים הפלסטינים מהיישוב. עיר עמים, כמו גם ארגונים ופעילים שותפים, מתמודדים בימים אלה עם תביעת השתקה זו. לאחרונה, הגישה העמותה כתב הגנה נגד התביעה.

כפי שנכתב בכתב ההגנה: "יש לדחות את התביעה שהגישה אלעד. היא נועדה אך ורק לפגוע במאבק לגיטימי נגד נישול הפלסטינים בגיא בן הינום."

מהו סיפורו של גיא בן הינום, ועל מה נאבקת עיר עמים? גיא בן הינום, סמוך לעיר העתיקה בואכה סילוואן, והוכרז כבר בשנות ה-70 "שטח גן לאומי". במשך שנים רבות היו הפלסטינים תושבי סילוואן ואבו תור מוסקים את עצי הזית בשטח, ולאחר מכן עורכים פיקניק בצל העצים.

בשנים האחרונות החלו הרשויות הישראליות, בהן האפוטרופוס לנכסי נפקדים ועיריית ירושלים, משתלטות על השטח. רשות הטבע והגנים קשרה חוזה עם עמותת אלעד עבור ביצוע עבודות פיתוח במקום, ביניהן - פרויקט "החוזה בגיא" העורכת בין השאר הופעות בשיתוף עם מועדון "זאפה".

עיר עמים, עמק שווה וארגון מחזקים יצאו בקמפיין משותף נגד קיום ההופעות, שתפקידן הלבנת ההשתלטות הישראלית על השטחים הפלסטיניים. באלעד יכולים לטעון כי אין מדובר בקרקעות בבעלות פלסטינית פרטית, אך מנגנוני ההשתלטות הישראלית עליהן לא יכולים להסתיר את המציאות.

המצב הנוכחי מאפשר למדינה להמשיך את השתלטותה על הרכוש הפלסטיני, אותה היא מוציאה לפועל לעיתים במרחק קצר מביתם. השימוש בחוק נכסי נפקדים בירושלים המזרחית הוא כלי נוסף לצורך העמקת השליטה הישראלית בשטחים הכבושים, זאת על ידי הכתבה חד-צדדית של עובדות בשטח.

מהלכים שמובילה העמותה אלעד בגיא בן הינום הם חלק מניסיון לייהד את המרחב הפלסטיני, למנוע הסדר מדיני, ולהדיר את האוכלוסייה הפלסטינית מהמקום. עיר עמים חושפת את פעולות הנישול והגזל - וכנראה שיש מי שלא אוהב זאת. הדבר לא ירפה את ידינו.

יהודית אופנהיימר, מנכ"לית עיר עמים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

מרצים וסטודנטים חוסמים את רחוב לבנון בכניסה לאוני' תל-אביב ביום ראשון השבוע, 5 בפברואר 2023 (צילום: זו הדרך)

המרצים הפגינו למען הדמוקרטיה

מחברי ומחברות הסגל הבכיר על העצומה, ורבים השתתפו בהפגנה שנערכה בתחילת השבוע. מרצים החברים בסנאטים של המוסדות האקדמיים אף קראו לכנס ולהפעיל במערכה נגד הפשיזם.

אך בדרכם להגן על הדמוקרטיה נתקלו המרצים בקשיים. ארגוני הסגל, המנהלים סכסוך עבודה מול ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) בדרישה לחידוש הסכמם הקיבוצי, סירבו לשתף פעולה עם המחאה. זאת בטענה כי מדובר ב"פעולה פוליטית שאינה בסמכותם". כך נוהגות לרוב גם אגודות הסטודנטים, הפועלות ברוח התאחדות הסטודנטים הארצית ואישי הימין העומד בראשה. גם ועדי הסגל המינהלי סירבו לשתף פעולה עם המחאה בטענה כי "גם ההסתדרות אינה עוסקת בפוליטיקה ונמנעת מלהיכנס למאבק נגד הממשלה".

רק ארגוני הסגל הזוטרי הביעו סולידריות עם פעולתם של אנשי הסגל הבכיר. אך רבים מחברי הסגל הזוטרי, המועסקים בתנאים המזכירים את אלה של עבודה קבלנית, מהססים להצטרף למחאה מחשש לתעסוקתם ולעיתים באקדמיה.

הלבטים בקרב המרצים

קיים פולמוס בקרב המרצים שהתגייסו למערכה סביב שאלת המשך העיצומים שהחלו לנקוט, זאת בהוראת המועצה המתאמת של הסגל הבכיר. ישנם הסבורים כי בעת מלחמה על הדמוקרטיה, אין לנקוט צעדים ארגוניים העלולים לפגוע בשותפות עם הסטודנטים, שהם הנפגעים הישירים מהעיצומים. אחרים טוענים כי השתתפות בשני המאבקים אינה סותרת: "נילחם למען השכר כאילו אין סכנה לדמוקרטיה, ונילחם למען הדמוקרטיה כאילו אין מאבק על השכר", נכתב. קבוצה שלישית המקיפה מרצים מהשמאל סבורה כי המערכה נגד המדיניות הנאטי-דמוקרטית והמערכה נגד המדיניות הנאו-ליברלית היא אחת.

יו"ר המועצה המתאמת, פרופ' ענת זעירא, הודיעה בשבוע שעבר (1.2) על שהיית העיצומים בהודעה ששלחה לאלפי מרצים. "רק צעדים ארגוניים חריפים יותר מהעיצומים שנקטנו עד כה, כגון שביתה במהלך הלימודים, יאפשרו השגת הסכם קיבוצי", כתבה. ועדת המרצים למען הדמוקרטיה סבורה כי יש להמשיך במחאה, וכי ההפגנות שנערכו השבוע הן רק צעד ראשון במאבק ארוך.

נמרוד עובד

מרצים, סטודנטים ועובדי אוניברסיטאות הפגינו בתחילת השבוע (5.2) נגד ממשלת הימין ברחבי הארץ. הם מחו בין השאר באוניברסיטאות תל אביב, הפתוחה, בן גוריון, חיפה, הטכניון, רייכמן, בר אילן ומכון ויצמן. בירושלים הפגינו מרצי האוניברסיטה העברית, בצלאל ובית הספר לקולנוע סם שפיגל ברחבת המשביר שבמרכז העיר. הסיסמא המשותפת לכל ההפגנות הייתה "דמו-קרטיה".

בתל אביב צעדו כאלפיים מפגינים על הכביש ברחוב חיים לבנון הסמוך לאוניברסיטה, וחלפו דרך הרחובות טאגור ואינשטיין ברמת אביב. תושבים שהבחינו במוחים העוברים הצטרפו לצעדה.

נשיא האוניברסיטה פרופ' אריאל פורת אמר למשתתפים: "אני רוצה לברך אתכם על כך שאכפת לכם, ושהחלטתם להיות אזרחים פעילים. אנחנו מצויים באחת התקופות הקשות ביותר שידעה החברה בישראל מעודה". "חלילה לממשלה שלא לציית להוראות בג"ץ. אי ציות כזה יסמן את סוף הדמוקרטיה", הדגיש.

ברחובות צעדו המפגינים על הכביש ברחוב הרצל הסמוך למכון ויצמן. בבאר שבע הפגינו מאות מרצים וסטודנטים סמוך לשער אוניברסיטת בן גוריון בשדרות רגר. בבירת הכרמל הפגינו כ-300 סטודנטים ומרצים מאוניברסיטת חיפה ומהטכניון סמוך לכניסה לקמפוס.

ועדת התיאום וקשייה

הקפה הארצי של המחאה והשתתפות המרצים הפעילה בה חסרות תקדים. הצלחתה היא תולדה של התארגנות יעילה ופרואקטיבית בכל הקמפוסים. הראשונים לפעול היו חברי הסגל הבכיר באוניברסיטת תל-אביב, ולאחר מכן הוקמו ועדים להגנת הדמוקרטיה בכל המוסדות האקדמיים. בהמשך, הקימו אלה את ועדת התיאום של המרצים במוסדות להשכלה גבוהה המתנגדים להפיכה המשטרית של ממשלת הימין.

ועדת התיאום ארגנה את כלל ההפגנות וקראה לסטודנטים מכל התארים, למרצי הסגל הזוטרי ולעובדי הסגל המינהלי להצטרף למחאה. בגילוי הדעת שפרסמה נאמר: "חברות וחברי סגל המחקר וההוראה באוניברסיטאות מביעים את דאגתם העמוקה נוכח יוזמות הממשלה לפגוע בנושאות בדמוקרטיה ובעצמאותה של מערכת המשפט בישראל".

אלפי מרצים מכל האוניברסיטאות חתמו כמו כן על עצומה נגד ההפיכה המשטרית. באוני' תל-אביב חתמו 80%

בשתי תקריות נפרדות, ב-27 וב-29 בינואר, תקפו מתנחלים תושבים פלסטינים שנסעו בכבישים ליד סלפית וחווה ארה. אלה היכו וריססו אותם בגז לפל, פצעו שני נוסעים וגרמו נזק לכלי רכב. ב-17 תקריות הושחתו מעל 1,500 עצים שניטעו על אדמות פלסטיניות, חלקם ליד התנחלויות.

ב-13 מקרים, יידו מתנחלים אבנים על כלי רכב פלסטיניים וגרמו נזק ל-21 מהם לפחות. מתנחלים פגעו ברכוש פלסטיני ב-12 תקריות בתוך או בקרבת אליגנוב ואסיפר (שניהם בנפת חברון), כיסאן (נפת בית לחם), ראס עין אליעוג'ה (נפת יריחו) ובית סירא, אלימזרעה אלקיבליה ותורמוסעיא (כולם בנפת רמאללה). לדברי עדי ראיה ומקורות מקומיים בקהילה, נגרם נזק למבנים חקלאיים, לטרקטורים, ליבול ולבעלי חיים.

שני סרבני כיבוש שוחררו

מהצבא ואחד נותר בכלא 10

שני סרבני מצפון, שחר שורץ (18) ואביתר רובין (19), שוחררו השבוע (5.2) מהצבא לאחר ששהו 130 ו-122 ימים בהתאמה בכלא הצבאי. השניים נמנים עם ארבעה צעירים שהצהירו בספטמבר אשתקד על סירובם להתגייס לצבא הכיבוש.

עינת גרליץ השתחררה מהצבא לפני שבועות אחדים, זאת לאחר שריצתה 87 ימי מאסר בכלא הצבאי. כעת, לאחר שחרורם של שורץ ורובין, נותר בכלא נה שבתאי לוי, שנשפט בשבוע שעבר ל-45 ימי מחבוש. הארבעה נשפטו לתקופות מאסר ארוכות מהמקובל בשנים האחרונות לסרבנים. עם שחרורו מסר שורץ: "אני שמח שנגמרו החודשים הארוכים בכלא, בהם חוויתי מיד ראשונה את אובדן החירות האישית. החוויה רק חיזקה את התנגדותי למשטר הדורסני שצה"ל אוכף, ואני ממשיך להאמין כי חיוני להתנגד לדיכוי גם במחיר אישי".

אביתר רובין ציין: "בעידן בו הגישה למידע כה נפוצה, הופכת הסרבנות כלי משמעותי למאבק. בעיני, המאבק בכיבוש כולל מאבק על מידע ועל גרסאות - לו רק כולם היו נחשפים להיסטוריה של המקום, ולפשעים האיומים שמבצעת ישראל יום יום כדי לתחזק עליונות גזענית, היה האפרטהייד קורס עד סוף השנה".

"בעקבות הכליאה שלי, נחשפו חברי בארץ לתכנים ולמידע שהאיר את עיניהם. כך גם אנשים בחו"ל - זירה חשובה לא פחות במאבק. הציבור בישראל ובעולם מתוודע למצב בשטחים בעקבות הפרסומים והתמיכה הנרחבת בהם וזכים הסרבנים, ובמיוחד ברשתות החברתיות", הוסיף רובין.

יצוין שרובין ושורץ שוחררו מהצבא יממה לאחר שפעילים ערכו משמרת סולידריות עמם מול כלא 10 הצבאי שליד תל מונד. את המחאה יזמו במשותף תנועת יש גבול ורשת מסרבות, שמסרו: "מול שינויי משטר, מחיקת הפרדת הרשויות והמשך הדיכוי והאפרטהייד בשטחים הפלסטיניים הכבושים, אנו מזמינים את הציבור לתמוך באלה שנכלאו בשל התנגדותם לכיבוש".

הרוג שישי מתאונת עבודה השנה

עובד חקלאות תאילנדי בן 28 נהרג (6.2) לאחר שהתהפך בעת נהיגה בטרקטור בסמוך לקיבוץ דגניה א'. פועל נוסף, בן 50, נפצע קשה באותו יום לאחר שהתהפך עם מנוף במהלך עבודתו במועצה אזורית דרום השרון. הקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה מסרה: "אשתקד נהרגו ארבעה עובדים בתאונת טרקטור. אולם הרוגים אלה הושמטו מרשימת תאונת העבודה הקטלניות".

האו"ם: 31 פלסטינים נהרגו תוך עשרים יום

31 פלסטינים נהרגו מאש חיילי צה"ל בשטחים הכבושים, זאת במהלך פרק זמן של עשרים יום בלבד, בין 10 ל-30 בינואר. במהלך אותה תקופה נהרגו שישה ישראלים ועובדת זרה בפיגוע בשכונת נווה יעקב, הממוקמת בשטחים. כמו כן, נפצעו 441 פלסטינים ותשעה ישראלים. כך עולה מדו"ח שפרסם (7.2) המשרד של האו"ם לעניינים הומניטריים בשטח הפלסטיני הכבוש. בין ההרוגים הפלסטיניים: שני ילדים ואישה מבוגרת.

על פי הדו"ח, ירו מתנחלים למוות בשני פלסטינים שדקרו או ניסו לדקור תושבי מאחזים שהוקמו לאחרונה בנפות חברון ורמאללה. ב-11 בינואר פלסטיני דקר ופצע מתנחל במאחז חדש שהוקם על אדמה בבעלות פלסטינית סמוך לאיסמוע (נפת חברון), ונורה למוות בידי מתנחל אחר. ב-21 בינואר נורה פלסטיני למוות בידי מתנחל במאחז שהוקם ליד כפר נעמה (נפת רמאללה), זאת לאחר ניסיון דקירה שתועד בצילומי וידאו ופורסם בכלי התקשורת הישראליים. גופות שני ההרוגים מעוכבות לפי שעה בידי הרשויות הישראליות.

מתנחלים פצעו 18 פלסטינים, בהם לפחות ילד אחד, בעשר תקריות, וגרמו נזק לרכוש פלסטיני ב-42 מקרים. ב-27 בינואר נפגעו חמישה פלסטינים מאש חיה שירו מתנחלים על קבוצת פלסטינים בכביש 60, סמוך לכניסה לבייתא (נפת שכם). ב-11 וב-28 בינואר רגמו מתנחלים כלי רכב בעלי לוחיות רישוי פלסטיניות בכביש הראשי ליד חווארה וקוסרא (שניהם בנפת שכם) ופצעו שלושה פלסטינים. ב-13 בינואר תקפו מתנחלים במקלות ובאלות מטיילים פלסטינים סמוך לקהילת אל-מוערג'את מזרח (נפת רמאללה) ופצעו שתי נשים. ב-18 בינואר פצעו מתנחלים שני רועים פלסטינים ותקפו את עדריהם ליד קהילת ח'ירבת ביר אל-עיד במסאפר יטא (נפת חברון).

ב-20 בינואר נפצעו שני פלסטינים ומתנחל כאשר קבוצת מתנחלים וקבוצת פלסטינים יידו אבנים זו בזו. התגרה התפתחה לאחר שמתנחלים הציבו קרואנים במטרה להשתלט על אדמה שבבעלות פלסטינית בכפר ג'וריש (נפת שכם). ב-28 בינואר תקפו מתנחלים באבנים תושבים פלסטינים בקוסרא; שני פלסטינים נפצעו ודווח על נזק שנגרם לשני כלי רכב ולבית אחד.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

נמשכת המערכה להצלת תאגיד השידור

הצטרפה לגינוי הציבורי שסופגת הממשלה על כוונתה לסגור או להפריט את תאגיד השידור: "שדה תקשורת ביקורתי, מגוון ורחב הוא ליבה הפועם של כל מדינה דמוקרטית. קיומם של ערוצי תקשורת ציבוריים מבטיח קולות הפועלים באופן מנותק משיקולי רייטינג מסחריים".

עוד הדגישה האגודה: "ניסיון העבר מראה כי בהיעדר שידור ציבורי עצמאי המשוחרר מאיומי הדרג המדיני, מתקשים יתר כלי התקשורת למתוח ביקורת ולתפקד כ'כלב השמירה' של הדמוקרטיה.

"במצב כזה, הופכים אמצעי התקשורת כלי בידי השלטון לשימור כוחו, להגבלת מגוון הקולות הנשמעים בחברה ואף אמצעי לדיכוי בחירות הוגנות. בעידן בו צונח האמון במערכות המדינה, המשפט והתקשורת, תהיה פגיעה בתאגיד השידור הציבורי פגיעה אנושה בתפקידה של התקשורת בכלל".

האגודה הישראלית לתקשורת היא ארגון המקצועי של חוקרי התקשורת בישראל. היא הוקמה בשנת 1995 והיא היחידה מסוגה בארץ. מאוגדים בה כמאתיים חוקרים ומרצים לתקשורת במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. תפקידה המוצהר: לקדם את מחקר התקשורת והוראתה ולעודד שיח ציבורי ודמוקרטי.

יוסי אבו

מערכת "זו הדרך" עם עובדי כאן

חברי מערכת השבועון "זו הדרך" השתתפו בכנס העיתונאים שנערך בשבוע שעבר בתל-אביב, והביעו את תמיכתם במאבק עובדי כאן.

בהודעה שפרסמו נאמר: "בשעה קשה זו, ובעת שממשלת הימין הקיצוני מנהלת מתקפה מרוכזת נגד החירויות הדמוקרטיות, ובתוך כך חותרת לסגור את תאגיד השידור הציבורי לטובת האינטרסים של בעלי ההון המקומיים והזרים השולטים בתקשורת הישראלית, 'זו הדרך' מביע את תמיכתו במאבק עובדי כאן. זה מאבק החורג ממסגרת מאבקי האיגודים המקצועיים, ומחייב התגייסות של הקהל הרחב." "אנו מתגייסים להצלחת המאבק", הדגישו.

הקואליציה החליטה בישיבתה בשבוע שעבר (2.2) להקפיא את תוכנית שר התקשורת שלמה קרעי לסגירת תאגיד השידור הציבורי. זאת בעקבות התגברות המחאה ההמונית נגד מדיניות ממשלת הימין "מלא-מלא". לדברי הממשלה, היא מתעדת את קידום ההפיכה המשטרית.

מאז 2019, פועל קרעי בנחישות לסגירת תאגיד השידור הציבורי. בתקופה האחרונה הוא ניסה לקדם את המהלך, ואף תכנן לקיים מסיבת עיתונאים להצגת תוכנית מפורטת.

ארגון העיתונאים והעיתונאיות וארגון עובדי התקשורת מסרו תגובה משותפת להקפאת התוכנית: "המאבק למניעת הפגיעה בשידור הציבורי יימשך במלוא העוז עד שיודיע השר קרעי בקולו כי הוא גונן את התוכנית לסגירת התאגיד. איננו מקבלים את האמירה כי התוכנית לסגור את התאגיד מושהית עד שיבשילו התנאים המתאימים. אנחנו דורשים מראש הממשלה ומשר התקשורת להודיע על עצירת כל ניסיון להתערב בעבודה העיתונאית. לא נאפשר פגיעה בחופש העיתונות, היצירה והמחשבה".

שבוע של מחאות והפגנות

החלטת הקואליציה נתקבלה על רקע שבועיים של מחאות והפגנות נגד סגירת התאגיד. בשבוע שעבר (3.2) הפגינו אנשי "כאן חינוכית" בתל אביב נגד צעדי הממשלה בנושא. את המחאה הוביל השחקן ויוצר התוכן קווין רובין, והשתתפו בה כוכבי הטלוויזיה החינוכית לדורותיהם. נכחו בה בין היתר כוכבי הסדרה "כראמל"; שחר טבון; נועה כהן; וכן השחקנית נטע רוט, המככבת בקומדיית המצבים "לבד בבית" המשודרת בתאגיד.

בשבוע שעבר (29.1) התכנסו כמו-כך מאות עיתונאים ועובדי הענף מכל כלי התקשורת בתל אביב, וערכו כנס חירום בסולידריות עם תאגיד השידור כאן ועובדיו. "הרג השידור ציבורי הוא חיסול אחד המנועים החשובים של השיח הציבורי שלנו", התריעה אילנה דיין, מוותיקות העיתונאים בישראל, בדבריה בכנס. "על פסקת ההתגברות ניתן להתווכח, אך על סגירת השידור הציבורי לא. יש להיאבק בנחישות על המשך קיומו", הדגישה.

בתום הכנס, יצאו עשרות עיתונאים ועיתונאיות לצעדת מחאה נגד כוונת הממשלה לסגור את התאגיד. המפגינים חסמו את צומת הרחובות אבן גבירול וצייטלין. ארגון העיתונאים והעיתונאיות, שיזם את כנס החירום, הבטיח כי הכנס וההפגנה הם רק שלב ראשון במחאה נרחבת, אשר תימשך עד שתודיע הממשלה על נסיגתה מהתוכנית לפגוע בתאגיד הציבורי.

יצוין כי איגודי תעשיית הטלוויזיה ערכו גם הם כנס חירום (25.1) למען ההגנה על השידור הציבורי במועדון צוותא בתל-אביב. בכנס מתחו אנשי התקשורת ביקורת קשה על ממשלת הימין, וגינו את איומיה לסגור או להפריט את כאן ובכך להזרים מאות מיליוני שקלים לכיסיהם של בעלי ההון המחזיקים בערוצי הטלוויזיה הפרטיים. את הכנס ארגנו איגוד העורכים, הפורום הדוקומנטרי בישראל, איגוד הבמאיות והבמאים, אקט - איגוד עובדי הקולנוע והטלוויזיה, תלי - חברת התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה, איגוד השחקנים שח"ם, איגוד המפיקים, איגוד התסריטאים ואיגוד מקצועות האנימציה.

הממשלה רוצה להשתיק קולות ביקורתיים

האגודה הישראלית לתקשורת פרסמה גילוי דעת בו

ראש עיריית ת"א-יפו, רון חולדאי - מושך בכתפיו שעה שהתושבים זועקים (צילום: דף הפייסבוק של רון חולדאי)

תושבי ת"א-יפו דורשים מהפך בבחירות הקרבות

ראש העיר חולדאי הביתה

ומועמדים נוספים להתמודד למועצת העיר. על המפלגות והארגונים הפעילים בזירות העירוניות השונות להתכנס, להתאחד ולבנות חלופה דמוקרטית ראויה לחולדאי.

ליאור קיי אבישי

אפילו ארדואן הבטיח לפרוש

באיזו מדינה דמוקרטית נראה שלטון שאינו מתחלף במשך 25 שנה, וממשיך לבקש לעצמו עוד ועוד שנים על הכיסא? אפילו נשיא טורקיה ארדואן אמר כי יפרוש לאחר 25 שנה. איזו עירייה מתוקנת ידעה פרשת שחיתות נוראית באחד משירותיה המרכזיים, והתעקשה שלא להסיק מסקנות? האם הדבר עולה בקנה אחד עם חזון נביאי ישראל? היכן מסתתרת הליברליות בה דוגל ראש העיר הנצחי רון חולדאי, כאשר הוא עוזר לשותפיו הפוליטיים לקיים אירועים בהפרדה מגדרית? או כאשר הוא בולם יוזמות שנועדו לצמצם את הסגרגציה במוסדות החינוך העירוניים, שעצם קיומה נוגד את עקרונות מגילת העצמאות? היכן מסתתרות הנאורות והמחויבות ל"עקרונות האומות המאוחדות", כאשר חולדאי בוחר להגן על נבחרי ציבור החשודים בעבירות מין? כיצד הוא שוכח את הבטחתו "לשקוד על פיתוח העיר לטובת כל תושביה", כאשר הוא מחליט להמשיך ולקבור את תושבי נווה שאנן תחת מפגע התחנה המרכזית החדשה, או כאשר הוא מחליט לגרש כמעט 3,000 משפחות מזרחיות וערביות פלסטיניות מבתינה לטובת מיזמי נדל"ן?

רון הנכבד: קל מאוד לתלות פוסטרים על בניין העירייה. קשה הרבה יותר לעמוד מאחורי המילים היפות היוצאות מפיו. עשית די והותר, ועכשיו מן הראוי כי תלך הביתה. אל לך לנצל את חשש המוצדק של התושבים מן הממשלה החדשה להצדקת המשך שלטונך בת"א-יפו. אל תעשה שימוש ציני בפחדים, ואל תנסה לייצר 'אויב חיצוני' במטרה להגן על הכיסא שלך. הדבר לא מתאים לעירנו.

שולה קשת

בשבועות האחרונים נוסקות מניותיו של ראש העיר ת"א-יפו רון חולדאי בבורסת השמות. אחד העיתונאים המוניציפליים אמר לי השבוע בייאוש כי חולדאי צפוי "לקחת את הבחירות בהליכה" וכי כל המועמדים הנערכים להתייצב מולו בבחירות העירוניות הקרבות "יזכו בשברי אחוזים". חולדאי הרואה עצמו "ראש ממשלת ת"א", ואשר הצהיר כי יעמוד בעוז מול כל מכת"זית, זוכה ביותר אחוזי תמיכה מנתניהו.

הבה נדון בממשלת חולדאי הנוכחית: ב-25 השנים האחרונות, החל בשלהי ממשלת נתניהו הראשונה ועד היום, שולטת בת"א-יפו מונרכיה אבסולוטית. ממשלת חולדאי נהנית מתמיכתם של מעל 100 חברי כנסת, וצדדו בה לאורך השנים חברים מכל הקואליציות הממשלתיות. חברי האופוזיציה המעטים במועצת העיר הם יעד לדיכוי קיצוני מצד שליט העיר ועושי דברו. פקידי הממשל העירוני בת"א לא מורשים לנהל עם חברי האופוזיציה שיח חופשי, אלא באישור "ראש הממשלה" חולדאי. בישיבות המועצה, הם סופגים לרוב יחס מזלזל בתגובה לכל שאלה ולכל הסתייגות שהם מעזים להעלות.

למרבה הצער לא קיימים ארגונים חברתיים הפועלים במישור העירוני, להוציא את הפרלמנט האזורי של ת"א-יפו. ועדי השכונות לא מקיימים פעילות סדירה, והקשר בין העירייה לתושבים נוצר רק ב"מפגשי מנכ"ל" עקרים מתוכנן. גורמים בעירייה ומחוצה לה המעזים למחות על מדיניות העירייה מסתכנים באובדן משרתם. ממשלת ת"א הצליחה להפריד בין התושבים ולמשול בהם. לכן, אין זה פלא כי בבחירות במדינת ת"א מתמודדות בעיקר מפלגות ידוענים ובעלי הון. האם זה יהיה גורלה של החברה הישראלית כולה? ת"א-יפו זקוקה בדחיפות להנהגה עירונית דמוקרטית. לקראת הבחירות, שיתקיימו בחודש אוקטובר הקרוב, חיוני שכל הכוחות הדמוקרטיים בת"א-יפו יתאגדו לאגרוף נחוש אחד למען החלפת שלטון חולדאי. חברי הפרלמנט האזורי של ת"א-יפו מוכנים לתרום את תרומתם להשגת המטרה. אישים שונים כבר הצהירו על כוונתם לאתגר את חולדאי, בהם מנכ"ל סלקום עמוס שפירא וכותב שורות אלה. האזרחים כולם מוזמנים להצטרף למאבק - על מועמדות

מחאת הנוער מאמצת מסרים נגד הכיבוש

אסור לנו להתקדם ולהצטרף ליתר המחאה בעודנו מניפים דגלי פלסטין. התירוץ שלהם היה שאין ביכולתם להגן עלינו שם. לאחר התייעצות, החליטו חברי הגוש להוריד את כל הדגלים על מנת להצטרף ליתר המחאה. עם זאת, לא חדלנו להדגיש את מסרינו נגד הכיבוש. אך לאחר שהורדנו את הדגלים, שינו השוטרים לפתע את דעתם והכריזו כי אסור לנו להמשיך וכי עלינו להישאר בחלקת הדשא בה עמדנו.

הרגשתי, כמו רבים אחרים מחברי הגוש נגד הכיבוש, כי ההחלטה נתקבלה בכוונה להפריד אותנו מהמחאה ולא משיקולי שמירה על בטיחותנו. באותו זמן, חשוב לציין, התקיימה הפגנת נגד בכיכר הבימה בהשתתפות כמה עשרות תלמידים שהניפו דגלים של הליכוד.

המשכנו להפגין ממקומנו המרוחק וקראנו קריאות נגד הכיבוש, נגד האפרטהייד ובעד דמוקרטיה אמיתית לכולם ולא רק ליהודים. אט אט, הצטרפו אלינו עוד ועוד תלמידים שהגיעו מכיכר הבימה, והגוש גדל. הפגנת הנגד הימנית עברה להפגין מולנו, והשוטרים, למרות טענתם כי אין באפשרותם להגן עלינו, הצליחו להרחיקם.

לאחר סיום הנאומים בכיכר הבימה, הורו עלינו השוטרים להתפזר לכיוון השדרה. נענינו, אך הזמנו את המפגינים להצטרף אלינו לשיחה עם סרבנית הגיוס עינת גרליץ במועדון הגדה השמאלית. ענת קיבלה פטור מגיוס כשבוע וחצי לפני כן.

קעת שעת כושר של בני הנוער

אני סבור כי הפגנות תלמידים חיוניות במסגרת שיח המחאה הרחב נגד ממשלת הימין. השבתת מערכת החינוך ביוזמת התלמידים, אפילו במשך חצי יום, הייתה מהלך שהניע לפעולה לא רק את התלמידים, אלא גם את המורים וההורים. לנוער הכוח השינוי רחב. בניגוד למבוגרים, הנוער מורגל להתאסף בכל יום באלפיו בבתי הספר. עובדה זו יכולה להקל על התארגנות מחאתית. הבעיה העיקרית במחאות מסוג כאלה היא חוסר המחויבות של הנוער. כדי ליצור מחאה משמעותית ומוצלחת, על התלמידים לצאת לרחובות בתדירות גבוהה.

כשבית הספר משחרר את התלמידים כדי לאפשר להם להפגין, הוא מודע לכך שרבים ינצלו זאת, וכלל לא יגיעו להפגנה. לדעתי, גיבוש תודעה פוליטית בקרב התלמידים היא הנושא הבהול ביותר. בני הנוער יבינו במוקדם או במאוחר, כי אם לא יתגייס למערכה מול הפשיסטים, ייתכן כי תישלל מהם עצם האפשרות להביע את דעתם.

לכן אני סבור כי על מחאת התלמידים לפנות לכיוון רדיקלי. חיוני שהמחאה תהיה בשיתוף פעולה בין תלמידי בתי הספר, היהודים והערבים, בסולידריות ובקריאה משותפת להבטיח זכויות מלאות לכולם. אם נמשיך לדקלם קריאות סתמיות, המחאה תיכשל והפשיסטים ינצחו.

עידו עילם

אלפי תלמידים יצאו לרחובות (29.1) ברחבי הארץ והפגינו נגד הממשלה החדשה והמהלכים שזו מובילה נגד מערכות המשפט והחינוך (ר' צילום). את ההפגנה יזמו תלמידי תיכון בתל אביב, והנהלות תיכונים רבים התירו לתלמידיהם להשתתף בה על חשבון יום הלימודים. אלפי תלמידים צעדו בשדרות רוטשילד עד כיכר הבימה, שם נאמו כמה נציגי בתי ספר, תלמידים וראש העיר רון חולדאי.

משרד החינוך הביע מראש את התנגדותו להפגנה וטען כי התארגנות פוליטית על חשבון שעות הלימודים אסורה על פי חוק מנכ"ל המשרד. אך התלמידים הפגינו למרות ניסיונות ההשתקה.

בני נעורים שמאסו בסטטוס קוו

ההפגנה תבעה לשמור על הדמוקרטיה, בדומה למסרים שנשמעו בהפגנות ההמוניות האחרונות. ייחודה היה - השמעת קולם של התלמידים, שנוסף לקריאה לדמוקרטיה דרשו להגן על מערכת החינוך מטלפי הפוליטיקאים הימניים הקיצוניים שהשתלטו עליה.

כמפגין רדיקלי, השתתפתי בהפגנה בידעה כי תכניה יהיו ליברליים ברובם. הנהלות בתי הספר ומארגני ההפגנה הכתיבו את המסרים, וניהלו שיח מול מפלגת יש עתיד. כך, לא נשמעו בה קריאות לשיפור המצב אלא לשימורו. המפגינים הביעו כעס כלפי הממשלה החדשה, אך לא מתוך אידאולוגיה או התנגדות לפשיזציה של ישראל. כמו כן לא הוזכרו כלל האחרים למצב: נתניהו, בן גביר ואבי מעוז. למרבה האירוניה, הם אלה המאיימים לפורר את הסטטוס קוו במדינה, אותו ביקשו המפגינים לשמר.

לקראת ההפגנה התארגנה קבוצת תלמידים מכמה בתי ספר ליצירת גוש נגד הכיבוש. הגוש קרא לכונן דמוקרטיה עבור כל תושבי הארץ, ויצא חוצץ נגד העליונות היהודית והפשיזם. אני הצטרפתי לגוש יחד עם חבריי מסניף בנק"י ת"א. החלטנו להצטרף מתוך רצון לקדם עמדה פרוגרסיבית ורדיקלית, המקדמת שינוי מהותי ואינה מסתפקת בחזרה לסטטוס קוו של הממשלות האחרונות.

הגוש מנה עשרות תלמידים. לבד מגידופים שהפנו אלינו כמה מפגינים על בחירתנו להניף את דגל פלסטין (אחד המפגינים אף ניסה לחטוף את הדגל מידו של חבר בגוש), הצלחנו לצעוד ללא עימותים. בצדנו צעדו כמה מורים ששמרו על זכותנו להביע את מחאתנו נגד הכיבוש, בין אם הסכימו איתה ובין אם לא.

כמה מורות התעמתו עמנו בטענה שאסור לנו להניף את דגל פלסטין. הן אמרו כי לא יאפשרו לנו לקחת חלק בהפגנה אם נמשיך להניף אותו. סירבנו להקשיב להן, והמשכנו בדרכנו בעודנו מניפים את הדגלים.

כאשר הגענו לסוף שדרות רוטשילד, והתכוננו לחצות את הכביש לעבר כיכר הבימה, חיכו לנו שוטרים שהסבירו לנו כי

נתניהו ואדני בשבוע שעבר בנמל חיפה, נגד הראשון מתנהל משפט, ונגד השני דורשים לנהל חקירה משטרתית (צילום: לע"מ)

הקומוניסטים בהודו דורשים לפתוח חקירה משטרתית מי בעל ההון שהשתלט על נמל חיפה

חברת גדוה, צפויות לסגור את שעריהן בשנים הקרובות. זאת בעקבות הקמתן בחיפה של שתי ממגורות חדשות: האחת בבעלות חברת מספנות ישראל בשליטת אנשי העסקים סמי קצב, אסי שמלצר וידידו הקרוב של נתניהו, שלומי פוגל. השנייה בבעלות השותפות אדאני את גדוה, אשר תמוקם בשטח נפרד של הנמל שהופרט. והעובדים? שקופים, כמוכן. עובדי נמל חיפה הכריזו סכסוך עבודה לאחר שהנהלה הפרה את ההסכם הקיבוצי שחתמה עם ההפרטה, והחלה להעסיק עובדי קבלן. זאת, כאמצעי לשבירת העבודה המאורגנת - אסטרטגיה נפוצה בהליכי הפרטה בישראל ובעולם. העובדים הכריזו בתגובה כי לא יאפשרו לעובדי החברות הקבלניות להיכנס לתחומי הנמל.

האהבה לנשיא מודי תלויה בדבר

צרותיו הגדולות של אדאני מגיעות כאמור מבית. קבוצת אדאני מואשמת בארה"ב בהתנהלות בעייתית, בניפוח הערכות שווי ואף בהלבנת הון. בקבוצה הכחישו את ההאשמות בטענה כי הן "חסרות בסיס" ונובעות מ"חוסר הבנה של החוק ההודי". חשיפת הינדבורג הובילה לירידה חדה במניות החברות שבשליטת אדאני. עקב כך הודיע אדאני על ביטול הנפקה גדולה שתכנן בוול סטריט.

עם פרסום ההאשמות, דרשו חברי הסיעה הקומוניסטית בפרלמנט ההודי לפתוח חקירה משטרתית. לאחרונה דרש הבנק המרכזי בניו דלהי מהבנקים המקומיים למסור פרטים לגבי חשיפתן לחובות הקבוצה. לפי הערכות, נחשפו הבנקים ההודיים ל-40% מחובות הקבוצה, ששווים כ-24 מיליארד דולר (כ-83 מיליארד שקל)!

לדברי הקומוניסטים, "אלה הפירות הבאושים שמניבות מכירות נכסי המדינה לבעלי ההון המקורבים לשלטון. הנשיא מודי אף דרש מהתאגידים שבבעלות המדינה לרכוש את מניותיו של אדאני! קבוצת אדאני משתלטת לאיטה על כל נמלי המדינה, על שדות התעופה ועל כל תאגיד ממלכתי הנושא רווחים. הונו האישי תפח בקצב חסר תקדים בחסות שלטון הימין. נפילתה של קבוצתו תגרור אחריה משבר חברתי עמוק". הקומוניסטים דרשו "להטיל עונש כבד על בעלי ההון שהשתלטו על הרכוש הציבורי". ובכן, האם ההפרטה טובה לישראל או להודו? ברור שלא.

אפרים דויד

בעל ההון ההודי גאוטם אדאני, המקורב לנשיא הודו הימני הקיצוני נרנדרה מודי, השתתף בשבוע שעבר ב"טקס חגיגי" (כך על פי דובר משרד רה"מ) לציון הפרטת נמל חיפה. אדאני רכש את הנמל באמצעות חברה שבבעלותו (70%), יחד עם קבוצת גדוה הישראלית (30%), בעסקה ששוויה כ-4 מיליארד שקל. בטקס נכחו בין השאר ראש הממשלה בנימין נתניהו, שרת התחבורה מירי רגב ושר האנרגיה ישראל כ"ץ.

אדאני כמוכן לא התייחס לפרשת השחיתות בה הוא מעורב, אותה חשפה בשבוע שעבר חברת המחקר האמריקאית הינדנבורג. עד כה הסבה לו הפרשה נזק כלכלי בשווי כ-110 מיליארד דולר. שווי הונו נחתך, והוא צנח מהמקום השלישי ברשימת עשירי תבל למקום ה-16 (עוד על כך בהמשך הרשימה).

בטקס הדגיש אדאני את ציפיותיו מממשלת הימין: "השגנו כמות גדולה של שטחי נדל"ן, ואני משוכנע שבעזרת הממשלה נשנה את קו הרקיע של חיפה". בדומה להפרטת בזק בעבר ולהפרטת הדואר הממשמשת ובאה, יקבל לידי בעל ההון העשיר באסיה קרקע בשווי עתק ובמחיר מציאה. אחד מצעדיו הראשונים: העתקת ממגורות דגון (מחסן התבואה הגדול בארץ) מהנמל, ובניית מרכז מסחרי ובית מלון גדול במקום.

במהלך הטקס בירך ראש הממשלה את שותפיו להפרטת נמל חיפה - תהליך שארך כמה שנים בשל התנגדות העובדים. אך נתניהו נמנע מלציין את תרומתם של שר האוצר לשעבר אביגדור ליברמן ושרת התחבורה לשעבר מירב מיכאלי לתהליך. ההפרטה התבצעה במשמרת שלהם, ובהובלת מנכ"ל האוצר רם בלינקוב. נתניהו אף לא אמר מילה תודה ליו"ר ההסתדרות, ארנון בר דוד, הפועל רבות לקידום המדיניות הניאו-ליברלית ולשבירת מחאות העובדים בדרך להפרטת יתר הנמלים בישראל.

אדון אדאני מביא צרות בצורות

כאמור, משהו רקוב בממלכת אדאני. זאת בראש ובראשונה בתחום הנמל שזה עתה הופרט. ועדי העובדים בנמל ובממגורות הכריזו בשבועות האחרונים סכסוך עבודה, ועובדי הממגורות אף החלו לשבות. ממגורות התבואה בחיפה (לשעבר דגון), אותן הפעילה בשנה וחצי האחרונות

המנוע עוזבים אפוא את עבודתם לפרק זמן קצר ונכנסים לשחות בים במשך שניות בודדות. הגחמה המגוחכת של האורחת מובילה לתהלכות עובדים אבסורדית לעבר המגלשה, ובהמשך גורמת לקלקול האוכל המוגש באותו ערב, ובכך לכאוס המוחלט האוחז בספינה.

לפרקים מצהיר הסרט באופן מודגש את כוונתו לעורר שאלות סביב מתח מעמדי. בזמן התפרקות המרקם החברתי בספינה בליל הסערה, נראה הקברניט (וודי הרלסטון), שהוא האמריקאי היחיד על הסיפון, משתכר בחדרו יחד עם אחד האורחים. בשעת משבר זו, מוצא הקברניט לנכון לשדר מסרים מרקסיסטיים במערכת הכריזמה, ומוכיח את האורחים העשירים על שחיתותם. כל זאת בעת שהאורחים מתמודדים בחדריהם עם קלקול קיבה, וכאשר תנועת המצלמה נעה מצד לצד בחצי מעגל ומדמה ספינה מתנדנדת.

החזרה לקפיטליזם כהידרדרות לברבריות

אך למרות הביקורת על ההון נותר הסרט שבוי במוסכמות ליברליות. ג'ק טיי ווילסון, כתב העיתון "סוציאליסט אפיל" הבריטי, היטיב לתאר את כשלו (24.11) בנושא זה: "הסרט מפנה את חיציו כלפי העשירים ביותר. אך שעה שהערך הקומי שלו מתרגם לכתב אישום חריף נגד הפילוג המעמדי בקפיטליזם, תפיסת עולמו הליברלית כלל אינה מציעה פתרונות".

ווילסון מצביע על המערכה השלישית של הסרט כחלשה ביותר בו. אביגיל, שהייתה למנהיגת הניצולים מנצלת את מעמדה החדש כדי לקבוע באופן בלעדי את חלוקת המשאבים. היא גם מנצלת מינית את קרל בתמורה למזון וללינה במיטה היחידה שברשות הקבוצה. בכך, נכשל הסרט, הנופל לקלישאה ליברלית: כאשר יתפוס מעמד הפועלים את השלטון, הוא ישתמש מיד בכוחו כדי לנקום בבורגנות באותו אופן שבו התאכזזה אליו. ואכן, סיומו של הסרט תומך בטענתו של ווילסון: אביגיל ויאאי מגלות כי האי עליו נטרפה הספינה הוא אתר נופש יוקרתי, ובאפשרותן להיחלץ. או אז מנצלת אביגיל את ההזדמנות כדי לרצוח את יאאי ולהישאר במטריארכיה שיצרה.

טענתו של ווילסון בהחלט קולעת למגבלותיו של הסרט בכל הנוגע לביקורת רדיקלית. עם זאת נשאלת השאלה האם זו כוונתו של הבימאי אוסטלונד? כמדומים חזותי, קולנוע מיטיב לבטא את מסריו לאו דווקא כנאום דידקטי, אלא כרצף של דימויים הנקלטים אצל כל צופה באופן אחר. וכן חציו הראשון של הסרט עושה שימוש בשלל כלים חזותיים כדי להציג את הברבריות והניווט של ההון.

להבדיל, המערכה השלישית דווקא משרה על הצופה שלושה, לה הוא זקוק כאוויר לנשימה לאחר הזוועות שנראו מעט קודם על הסיפון. עובדה זו היא אמירה חזקה שייתכן וחמקה מווילסון. למרות ששלטונה של אביגיל נוקשה, הוא עובד, ורוב הזמן גם צודק. בנוסף, חברי הקבוצה מצליחים להשיב לעצמם את שפיותם ואף להשיג הרמוניה יחסית רק החל בנקודה בה עזבו את ספינת היוקרה. רק כאשר מבינה אביגיל כי היא נדונה לחזור לחייה המתסכלים בחברה הקפיטליסטית, היא עצמה מידרדרת לברבריות ורוצחת את יאאי.

לכן, גם אם הסרט אינו מצליח "ללכת עד הסוף" ולתאר מהפכה מוצלחת וצודקת, הוא מיטיב להשתמש בכלים העומדים לרשותו כדי לשרטט את החולי שבקפיטליזם. הוא אכן חושף את חוסר הצדק בחברה המערבית כמצב בלתי הפיך, אך בניגוד לביקורת עליו, מצביע גם על פרצות אחדות במערכת, אותה הוא מציג בעקביות כרקובה ובלתי שוויונית.

תום קורי

מנהלת הסיפון (ויקי ברלין), עובדת הניקיון (דולי דה לאון) ויאאי המשפיענית (שארלבי דין) צילום: מאגר הסרטים האינטרנטי

"משולש העצבות" לא הולך עד הסוף, אך הולך רחוק מספיק

סרטו האחרון של הבימאי השבדי רובן אוסטלונד "משולש העצבות" יצא לאקרנים בספטמבר האחרון, וזכה בהצלחה מסחרית וביקורתית בשל תכניו הבוטים והמפתיעים. שופטי פסטיבל הסרטים בקאן החליטו להעניק לו את פרס דקל הזהב לסרט הטוב ביותר לשנת 2022.

לסרט שלוש מערכות, והוא עוקב (בתדירות משתנה) אחר יאאי (שארלבי דין), אשר הלכה לעולמה זמן קצר לפני צאת הסרט לאקרנים) וקארל (האריס דיקנסון), צעירה וצעיר העוסקים בדוגמנות. את השניים ניתן לתאר בימינו כ"משפיענים" - אינדיבידואלים אשר צברו עוקבים רבים ברשתות החברתיות ומשתמשים בכך בעיקר לפרסום מותגים. במסגרת עבודתם, הם נראים בארוחת ערב יוקרתית, ופאר. במערכה הראשונה הם נראים בארוחת ערב יוקרתית, בה מציג אותם הסרט כזוג מרוחק וחומרי, החותר לקירבה אך חסר באופן בוטה את הכלים לכך. במערכה השנייה, נראה הזוג על שית תענוגות יוקרתי אליו הוזמנו.

מסוף המערכה השנייה ועד תום השלישית מציג הסרט את עיקר התרחשויות העלילתית: ארוחת הערב היוקרתית המוגשת על הספינה בזמן סערה משתבשת כאשר האורחים העשירים נפגעים מאוכל מקולקל שהוגש, ובמקביל צוות האנייה מאבד את השליטה עליה לאחר מתקפת פיראטים. במערכה השלישית נטרפת הספינה ויאאי וקארל, יחד עם כמה מאורחי הספינה וצוותה, מוצאים עצמם באי בודד. בחלק זה של הסרט, שהוא כמחציתו, מוצג מעין היפוך מעמדי: רק לאביגיל (דולי דה לאון), אחת מעובדות הניקיון בספינה ומנהגת ממדינה מזרח אסייתית, היידע להישרדות במצב אליו נקלעה הקבוצה, והיא מתבלטת כמנהיגה.

נכר אי אפשר לבכות יותר - אז צוחקים

הסרט מותח ביקורת נוקבת על הניתוק והניווט של בעלי ההון בחברה המערבית. בכך הוא עורר דיון ביקורתי סביב ניסיונו לתקל נושאים מעמדיים מחד גיסא, ולבטא מסר אמנותי ייחודי מאידך גיסא. אחת הסצנות החזקות בסרט מציגה אורחת עשירה, המשתכשת בג'קוזי וכוס שמפניה בידה, קוראת לאחת מעובדות הסיפון ומבקשת ממנה להצטרף אליה לטבילה. לאחר שהעובדת מסבירה לה בנימוס כי הדבר אינו אפשרי, מצווה האורחת על מנהלת הצוות (ויקי ברלין) להורות לכל עובדי הסיפון ללא יוצא מהכלל להיכנס לים בעזרת מגלשה ולשחות זמן קצר. מנהלת הצוות, שדקות ספורות קודם לכן נראית מדגישה בפני כל העובדים כי עליהם לקבל כל בקשה מצד האורחים, נאלצת להיעתר. כל עובדי המטבח, עובדות הניקיון, המלצריות ועובדי

100 אלף הפגינו נגד שלטון הימין

הנשים נגד ממשלת הימין

כאלף נשים הפגינו (5.2) בכיכר הבימה נגד האיום על זכויות האישה ומעמדה הטמון ברפורמה של נתניהו ומרעיו. עם המפגינות נמנו פעילות של תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י), שהגיעו מהגליל, מהמשולש ומגוש דן. בהפגנה השתתפו גם השרות לשעבר, ח"כ מרב מיכאלי ואורנה כרביבאי, יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ח"כ פנינה תמנו שטה, ח"כ נעמה לדימי (העבודה) וח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי (חד"ש).

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

המושב השמיני של הוועד המרכזי

על סדר היום: ממשלת הימין והמצב הפוליטי; סיכום מערכת הבחירות לכנסת ה-25; ועידת חד"ש הארצית שבת, 18.2, אולם אחווה, חיפה

"זו הדרך"

ישיבת מערכת פתוחה בזום

נושא הדיון: הגדלת תפוצת העיתון וגיבוש כלים יעילים חדשים
רביעי, 21.2, 19:00. קישור לזום יפורסם בהמשך

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת סרטים

"מנילה בטפרי הלילה" / לינו ברוקה

בהנחיית **שני קניסו ואורי דביר**

הפיליפינים, 1975, 125 דקות (פיליפינית; עם כתוביות באנגלית)
חמישי, 9.2, בשעה 19:30

"ריטה, סו ובוב גם הוא" / אלן קלארק

ולאחריה שיחה בהשתתפות **מושון סלמונה**
בריטניה, 1987, 93 דקות (אנגלית; עם כתוביות באנגלית)
מוצ"ש, 11.2, בשעה 20:00

מעל 100 אלף מפגינים השתתפו במחאות נגד שלטון הימין שנערכו ב-4 וב-5 בפברואר. ההפגנות המרכזיות נערכו בתל אביב - ברחבת תיאטרון הבימה וברחוב קפלן, סמוך לקריית הממשלה. ההפגנות נוספות נערכו ב-40 מוקדים נוספים ברחבי הארץ ובהשתתפות רבבות אזרחים. מספר המפגינים ב-4.2 בתל אביב היה גבוה משמעותית מזה שנרשם במוצ"ש בשבוע הקודם.

לבד מתל-אביב, נערכו ב-4.2 ההפגנות ועצרות גם בחיפה, בירושלים, ברעננה, בהרצליה, במודיעין, בכרכור, בקיסריה, בראש פינה, בצומת גומא, בקורנית, בצמח, בכברי, בכרמיאל, בבאר שבע, בנתניה, בנוף הגליל, בראשון לציון, בנס ציונה, ברחובות, בגדרה, בבית שמש, באשדוד ועוד.

בחיפה הפגינו מעל 10 אלפים אזרחים, בירושלים הפגינו כ-2,000 איש מול בית הנשיא ובבאר שבע הפגינו מאות. לראשונה נערכה הפגנה גם באשדוד, בהשתתפות 350 מפגינים מול בניין העירייה.

ההפגנה הגדולה ביותר ב-4.2 נדדה מצומת עזריאלי לפינת הרחובות קפלן וליאונרדו-דה-וינצ'י. להפגנה הגדולה קדמה צעדה שיצאה לדרכה מחניון רידנג. המפגינים הניפו שלטים עם הכיתוב: "נבצרות עכשיו", "לא להפיכה משטרית" ו-"שום פשרה! שום חצי דמו-קרטיה".

ישראלים המתגוררים בצפון אמריקה, באירופה ובאוסטרליה הצטרפו למחאות נגד שלטון הימין הנערכות בישראל. בפרס הפגינו ישראלים רבים (4.2) מול מלון היוקרה בו התאכסנו נתניהו ורעייתו.

יעל ודרור פיילר מזמינים

לגילוי מצבה ביום השנה למות אמם

פנינה פיילר

ביום שישי, 10.2, בשעה 11.00 בבית העלמין ביד-חנה
לאחר מכן יתקיים אירוע לזכרה בבית העם ביישוב

השבוע באתר "זו הדרך"

הקומוניסטים בטורקיה מתגייסים לסיוע לנפגעי רעידת האדמה, שביתת האזהרה של ארגון המורים, הבחירות בקפריסין ועוד...

zoha.org.il

ח"ד 26205, ח"א 6126102, מל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com
אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il